

Pritaminidény

A Szegedi Konzervgyárban megkezdtek a gazdag C-vitamin tartalmú „pritamin” gyártását. A vastag húsú, piros szegedi paprikából készülő ételízesítőből mintegy 30 vagonnyi készül az idén, nagyrészt exportra.

A belföldi szállítmányok jelentős részét a tejipar használja fel sajttizsításra.

Sok gyalogost ér baleset

Nem törvényszerű — Megelőzni a bajt

A közúti közlekedési baleseti statisztikai adatokból kitűnik, hogy évről évre növekszik a gyalogosok és autósok hibájából eredő balesetek száma. 1967-ben 103, 1968-ban 120 gyalogost ért baleset, 1969 első nyolc hónapjában már 134-et. A növekedés az elmúlt év azonos időszakához viszonyítva 23,9 százalékos. A gyalogosok által okozott, illetve elszervezett balesetek nagy száma, továbbá az emelkedés útjára hívja fel a figyelmet, hogy nagyobb erőfeszítéseket kell tenni a balesetek számának csökkentése érdekében.

Kétségtelen tény, hogy az urbanizáció következményeként a városokban egyre több gyalogos és jármű koncentráldódik. Ennek kihatásai a közlekedésben sem hagyhatók figyelmen kívül. Azzal a körülménnyel is számolni kell, hogy a gyalogos- és járműforgalom sűrűsödésével növekszik a baleseti veszély is. Már most el kell azonban oszlatni azt a téves szemléletet, hogy törvénytelen emelkednie kell a balesetek számának is. A balesetek 95-96 százalékát sok év átlagában a gyalogosok és járművezetők felelősségével, szabályokat sértő magatartással, közlekedése idején. Különösen aggasztó jelenségek tapasztalhatók a járművezetők és gyalogosok viszonyában, még akkor is, amikor a gyalogosok a KRESZ 55. § (3.) bekezdése alapján a járműforgalommal szemben áthaladási elsőbbség illeti meg.

Ennek okait vizsgálva két körülmény tapasztalható: az egyik a hiányos szabályismeret, a másik a szabályok ismerete mellett annak megszegése, mind a gyalogosok, mind a járművezetők részéről.

Nap mint nap tapasztalhatjuk valamennyien, hogy a gyalogosok és járművezetők között a közlekedésben a legtöbb súrlódási felületet az okozza, amikor a gyalogosok uttessen átkelnek. A gyalogosok körülmények nélkül lépnek az úttestre, tilos jelzések haladnak át, az uttessen a járművezetőket megterhesztő magatartást tanúsítanak stb. A járművezetők nem tartják tisztelőben a gyalogosok legalapvetőbb jogait sem, a kijelölt gyalogátkelőhelyen közé szaladnak a gyalogosoknak, kürtjelzés és hirtelen fékezéssel ijesztik őket, nem a szabályok, hanem az „erősebb jogán” közlekednek. Ilyen körülmények között érhető, hogy nem csökken, hanem emelkedik a balesetek száma. A jogszabályok alkotói is felügyeltek erre, ezért tartalmaz jelenleg érvényben levő KRESZ részletes szabályokat a járművezetők és gyalogosok viszonyára.

A KRESZ 42. § 3. bekezdése a gyalogosok magatartásának szabályait rögzíti: mielőtt az úttestre lép, köteles meggyőződni az áthaladás veszélytelenségéről; a járművek forgalmát nem zavarhatja; nem léphet az úttestre, ha a jármű már olyan közel van, hogy veszélytelen áthaladását a jár-

mű vezetője nem képes biztosítani; az úttesten késedelmeskedés nélkül köteles áthaladni; az áthaladás során tartózkodni köteles minden olyan váratlan magatartástól, amely a járművek vezetőit megzavarhatja, vagy megtevesztheti.

A 4. bekezdés tiltja a gyalogosok részére az álló jármű, vagy szabad kilátást gátló egyéb akadály előtt az úttestre lépést. E szabályokat azért tartjuk szükségesnek felrészíteni, mert a gyalogos balesetek csaknem felét ezek megszegése, be nem tartása idézi elő. Emellett a KRESZ 55. § 3. bekezdése a járművezetők számára is fontos magatartási szabályokat ír elő.

Az uttessen áthaladó gyalogosoknak a járműforgalommal szemben elsőbbsége van; a kijelölt gyalogátkelőhelyen; az uttessen a közhasználatú járművek megállóhelyén levő járdaszél és az ahhoz közelebb eső járda közötti részén; továbbá kanyarodó járművel szemben.

A gyalogosokat érő balesetek okait értékelve egyharmad részét a járművezetők, kétharmad részét a gyalogosok a hibásak.

A tanácsai, ügyi szervek és a rendőrség a forgalom szervezésével, gyalogátkelőhelyek kijelölésével és jelzésével, láncokláttal, járda- és terelőszigetek létesítésével és egyéb hasonló intézkedésekkel segíti elő a biztonságos közlekedést. Ennek párosulnia kell a megelőző propagandával, szabálymagyarázattal, nevelő, felvilágosító munkával. Mindenkinek be kell látnia, hogy a gyalogos sem vonhatja ki magát a legelemibb közlekedési szabályok ismerete alól, mert ez tragédiát okozhat. Minden szervet és erőmet fel kell használni erre a célra, különösen az iskolákat, mert bizonyos, hogy a felnövekvő új nemzedék — már a szabályok ismeretében — felegyelmeztetben közlekedik.

Ez az egyetlen útja a balesetek csökkentésének. Akik pedig a közlekedési szabályokat durván megsértik, azokkal szemben a törvény szigorával kell eljárni.

Csáki László
rendőr százados.

Gyászkielmények

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett férj, édesapa és nagyapa, **NOVÁK IMRE**, életének 77. évében rövid szenvedés után elhunyt. Temetése október 2-án 16 órakor lesz a református temető ravatalozójából. A gyászoló család, Pál u. 6. T. 4146

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett leány, édesanya és testvér, **SZÉKES ANNA**, életének 36. évében hirtelen elhunyt. Temetése október 1-én 15 órakor lesz a belvárosi temető ravatalozójából. A gyászoló család, Tolbuhin sgt. 55. T. 4144

Fájdalommal megrendülve tudatjuk, hogy a forrón szeretett kislányom és testvérdiák, **KOPASZ MARIKA** 15 éves korában elhunyt. Temetése október 2-án 15 órakor lesz a belvárosi temető ravatalozójából. A gyászoló család, Kossuth L. sgt. 57. T. 4142

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett édesanya, nagymama és dédmama, **KATONA LAJOSNE**, életének 85. évében

Kegyelem

Néhány lépésre a lakásomtól van egy italbolt, amelyet magam sem kerülök el mindig. A kassza fölött a falon gyászjelentést pillantottam meg. Fölvilágosítottak: egy heveny alkoholemberzés áldozatáról szól, aki még három napja is makkegészségesen feküdt a sarok melletti asztal alatt.

Részben az alkoholtól, részben a bánattól könnyes szemű cimborái sóhajta mutatták azt a jeles asztal-lábat is, amelyet fejpárnának szokott használni. Nem volt túl öreg, de miután jó előre megitta a betervezett normát, voltaképpen teljes életet élt, ahogy a jelenlevők emlékező szeretettel megállapították. Röpködtek az elismerő szavak, amelyek a vitathatalan tekintélynek mindenkor kijárnak.

— Egyszer fogadásból egy húzásra

bedobott fél liter rumot, igaz, nem éhgyomorral, tíz cseresznyére, meg tíz hegyespaprikára.

Vagyis táplálkozott ivás előtt — vettem tudomásul, s ahogy egy szikár, sörhabos ajkú férfiú kegyelet-dús szavaiból kiderült, nem csupán savanyúsággal, komoly, tartalmas ételekkel.

— Nagyon szerette a töpörtyús pogácsát! Egy pogácsára két napig tudott inni. Ha jól emlékszem, egy évben kétszer-háromszor, a nagyobb ünnepeken, evett fött élelt is!

— Felesége nem volt? — érdeklődtem.

A választ az ujjait számológató jelenlevő adta meg:

— Volt nekije! Nekije volt.

Vártam a folytatást, de elhallgattott, majd mintha mit sem mondott volna, tovább számolta az ujjait: egy, kettő, három...

Nyak nélküli, csupa fej, csupa has, csupa dadogás férfi tárta föl az igazságot:

— Hogyne lett volna! De az első nagyobb pofon után otthagya! A

hűtlen! Én tíz éve verem az aszszonyt, mégis kitart mellettem.

A boldog családi életet élő férfinak dagadt a keble, azután orra bukkott, és úgy maradt, én pedig továbbbiabian a vezetőnek fejeztem ki részvételemet.

Komorán bólintott.

— Jó vendég volt! Záróráig ivott, mindig itt, ezt még nem látták más-hol beügni.

A gy. jelentésre mutattam:

— Az egész úgy hat, mintha az italbolt saját halottjának tekintené! A boltvezető rábólintott:

— Koszorút is küldünk a temetésére. Csak még nem tudom, mit írassak a szalagjára.

Próbáltam segíteni.

— Végös üdvözlét a törzsivónak!

— Alighanem gyűjtünk egy szép sírköve is. — mondta az italbolt vezetője. — Persze arra is kellene valami szöveg.

— Még mennyit íhatnék volna — adtam búcsúzóul tanácsot.

Nagy S. József

r ö v i d e n

Szegedi professzor nyilatkozott a rádióban

Dr. Antalffy György egyetemi tanár, a JATE állam- és jogtudományi karának dékánja — más Európa-hírű szaktekintélyek társaságában — tegnap, kedden érdekes nyilatkozatot adott a Kosuth Rádió jogi műsorában, az elmúlt napokban Szegeden rendezett nemzetközi jogtörténeti konferencia munkájáról.

— **Fejlődik Hajdúszoboszló.** Tovább fejlődik a hajdúsági fűrdőváros, Hajdúszoboszló. Megkezdtek a kilencszintes, 180 személyes EDOSZ-üdülő építését. Az OKISZ, az AFIT és a Budapesti Szállítási Vállalat épületeit most tervezik. A városi tanács tárgyalásokat folytat a Heves megyei termelőszövetkezetek területi szövetségével 132 személyes tsz-üdülő létrhozásáról.

— **Magyar nyertesek.** A Bolgár Népköztársaság fel-szabadulásának 25. évfordulója alkalmából rendezett „Szofia 1969” nemzetközi bélyegkiállításán a magyarok elismerésre méltó sikert arattak: a zsűri 27 bélyeggyűjtőt arany, ezüst, illetve bronz kitüntetéssel jutalmazott. A magyar bélyegyek monográfiaja és a filatelia szemle aranyérmét kapott.

— **Armstrong, Aldrin és Collins,** az Apollo-11 három űrhajósa befejezte mexikói látogatását. Az asztronauták kedden világhírhírű útjuk következő állomására, Bogotába repültek.

— **A 100. életév.** Szeptember 30-án, kedden töltötte be 100. életévét özv. Böröndi Pálné győri lakos. Ebből az alkalomból kedves ünnepséget tartottak a városrész Gorkij művelődési házában, ahol az idős asszonyt gyermekei, unokái, dedunokái kívül a Hazafias Népfőrdő, a városi tanács szociálpolitikai csoportja, a megyei tanács és a Vöröskereszt képviselői közönlítették.

Ragasztóanyag a sebészetben

A ragasztó néhány esetben kitűnően helyettesíti a hagyományos sebészeti anyagokat. Használata szív-, tüdő- és májoperációknál máris bevált. A különleges ragasztót a sebészeti készülékek és berendezések össz-szövetségi kutató-intézetében kísérletezték ki. A több évig tartó kísérletek során bebizonyosodott, hogy ennek a ragasztónak nincs mérgező hatása és biológiailag összeférhető. Szilárdan megkötli a szövetek felületét. A közben képződő ragasztó-hártya két-négy hónap alatt szívódik fel. Ez az idő teljes mértékben elegendő a seb behagedéséhez. Az új preparátum gyártását egy Ivovi üzem kezdte meg.

— **A Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium** kedden tárgyalásokat kezdtek az ENSZ élelmiszer- és mezőgazdasági szervezete állattenyésztési és állategészségügyi szakdelegációja és a magyar szakértők között.

— **Szolnok megyében** újabb üzemek, vállalatok, intézmények kapcsolódtak be a televíziót minden iskolának mozgalomba. A Kilián György repülő műszaki főiskola a kengyeli Bem apó telepi iskolának ajándékozott készüléket, a szolnoki Mezőgazdasági Gépjavító Vállalat a kigyepi külterületi iskolát örvendeztette meg ajándékával. Feliratkozott az adományozók listájára a Tiszaménlyi Vegyiművek, a Tanszer-gyártó és Értékesítő Vállalat, valamint a Nagyalföldi Kutató és Feltáró Vállalat is.

— **Szabolcs-Szatmár megyében** a végleges termésbeccs szerint az utóbbi 15 év legnagyobb kukoricatermését tartékárják be. A megyei átlagtermés — május morzsoltra számítva — tavaly is meghaladta a 15 mázst, s az idej hozam ennél is nagyobbak ígérkeznek: holdanként elérheti a 15,5 mázst. A megye számos takarmányüzemével azonban még ez a mennyiség sem fedezi. Hasonlóan jó a terméshozam a burgonyából is: a holdankénti átlag elérheti a hetven mázst.

— **Szokatlan veszélyességi pótlék.** Miután az amerikai egészségügyi miniszterim nagyarányú kampányt folytat annak tudatosítására, hogy a cigarettázás rendkívül ártalmas, most egyes vállalatok és színeszövetgyárak veszélyességi pótléket követelnek, amikor filmjeiken vagy tv-adásaikon cigarettázniuk kell.

— **Szerencsétlenség.** A tatányai 3-as számú általános iskola akadályversenyt rendezett a Gerece hegy-ségben, a Turul emlékmű közelében levő sziklás szakaszon. A verseny befejeztével több gyerek felügyelet nélkül fenn maradt a hegyen. Közülük kettő — Tompi Ária és Cseresznyés József nyolcadikos tanulók — le akartak ereszkedni a sziklafalon. Eközben megcsúsztak és lezuhantak. A kislányt súlyos, életveszélyes sérülésekkel szállították kórházba. A fiú könnyebb zúzódásokat szenvedett. A felelőség megállapítására a rendőrség vizsgálatot indított.

Feladta

— **Meghalt Bán Frigyes Kossuth-díjas filmrendező.** Bán Frigyes filmrendező, háromszoros Kossuth-díjas érdemes művész életének 67. évében, hosszas betegség után kedden elhunyt. Bán Frigyes számos nagyszerű filmet rendezett. Legjelentősebb munkái: A talpalatnyi föld, az Uri muri, a Rákóczi hadnagya, a Szent Péter esernyője, a Szegény gazdagok, a Felmegek a miniszterhez és A bűdös víz. A Magyar Film- és Tv-művészek Szövetsége, a Művelődési Minisztérium filmművészeti főosztálya és a Magyar Filmgyártó Vállalat Bán Frigyesét saját halottjának tekintik. Temetéséről később történik intézkedés.

— **Mezőgazdasági repülőter.** A Körös-völgy mezőgazdasági üzemel évente több mint száz ezer hódon alkalmazkazzák a repülőgépeket fejtrágyázásra, vegyszeres gyomirtásra és növényvédelemre. Az ázott talaj azonban gyakran nehezíti a gépek felszállását. A Felsőnyomási Állami Gazdaság határában most megkezdtek a vidék első mezőgazdasági repülőterének építését. Tavasszal már a 15×300 méteres betonpályáról szállhatnak fel a repülő.

— **Heves földrendés** rázza meg Dél-Afrika két tartományát. Fokföldet és Natalt. A földmozgások nyomán nagymértékben kilengtek a magas épületek, az afrikaiak rosszul épített kunyhói közül sok összeomlott. Az emberek vak rémületben rohantak az utcára. Tulbagh és környékéről 10 halálesetet jelentettek.

Harapós fókák

A Káspi-tengerparton Apseron vidéken fókák támadtak rá békés fürdőzőkre. Néhány nap alatt 60 nyaralót martak meg hegyes fogaikkal. A zoológusok számára teljesen rejtélyes az ügy, mivel még sohasem fordult elő, hogy emberek estek volna áldozatul fókák agardozatul kedvének. Egyes feltételezősek szerint a harapós állatok valamely betegségre eshettek, ez idézte elő támadó ösztöneik kifejlődését, bizonyos azonban csak akkor lehetne megállapítani, ha a zoológusoknak módjuk volna valamelyik „viziagresszor” behatározására. Eppen ezért az azerbajdzsáni egészségügyi minisztérium elrendelte a nagy riadalmat okozó fókák kézrekerítését.